

İbn Tufeyl’de Din Dili ve İdrak Mertebeleri

İsmail Gür

 <https://orcid.org/0009-0006-3834-3887> | ✉ ism.gur.34@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Hitit Üniversitesi, Çorum, Türkiye

Öz

İnsanlık tarihi boyunca din kavramı tüm toplumlar arasında büyük öneme sahip olmuş ve her topluluk kendisine ait inançlar bütünü içerisinde yaşamışlardır. Tanrı-Evren-İnsan kavramları ve birbirleri ile olan ilişkileri hem dinin hem de felsefe ilminin konuları arasında yer almıştır. Bundan dolayı din ile felsefe kimi zaman birbirleri ile çatışma durumuna getirilmiş kimi zaman ise bu iki ilmin birbirleri ile uyumundan bahsedilerek, birbirlerini destekler nitelikte oldukları ifade edilmiştir. Çalışmamızda İbn Tufeyl ‘in Hay b. Yakzân eseri merkeze alınarak burada kullanılan din dili ve idrak dereceleri ele alınmıştır. Ayrıca din-felsefe ilişkisi, tarihi süreç içerisinde değerlendirilerek yeni bir din dilinin imkânı bu bildirimizin ana konusu olmuştur. Bu araştırmamızda, Hay b. Yakzân eseri eşliğinde yeni bir din dilinin imkanını müzakereye açarak bunun önemi üzerinde durduk. Çünkü bizler, din ile felsefe arasındaki uyumun ve birlikteliğin sağlanabilmesinin ön koşulu olarak ayrışma/çatışma dilinin terkedilerek, uzlaşmacı/birleştirici yeni bir din dilinin gerekliliğini düşünüyoruz. Bu sebeptendir ki, literatürde bulunan çalışmaların dışında felsefe-din ilişkisine; İbn Tufeyl ve Hay b. Yakzân penceresinden bakarak yeni bir din dilini, idrak mertebelerini dikkate alarak temellendirdik. Böylece gerek İslam felsefesi alanına gerekse diğer ilişkili alanlara ufak da olsa bir katkı sağlamayı hedefledik. Bu bildirimizde, felsefe-din birlikteliğinin neden önemli olduğu üzerinde durularak; çatışmacı/dışlayıcı bir din dilinin kullanılmasının olumsuz ve tehlikeli yönleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çözüm olarak ise filozofumuzun eserinde kullanmış olduğu ‘din dili’ ve ‘farklı insan idrakleri’ kavramları üzerinde durularak yeni bir din dilinin, felsefe-din uyumunun sağlanması açısından önemli olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmada, öncelikle din dili bağlamında konuyla ilgili İbn Tufeyl ‘in Hay b. Yakzân eseri ele alınmıştır. Daha sonra günümüze kadar gelen süreçte yayınlanmış olan temel kaynaklar, makaleler, konuyla ilgili yayınlanmış olan doktora ve yüksek lisans tezleri taranmıştır. Toplanan tüm bu veriler nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak konu ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Sonuç olarak; tarihi süreçte, din ve felsefenin birbirleri ile uyumundan bahsedenlerin yanı sıra her iki ilmin yan yana olamayacağını savunanlar da olmuştur. Her insanın farklı idrak düzeyi vardır. Bu sebeptendir ki yeni bir din dilinin geliştirilmesi, din ve felsefe alanına büyük katkı sağlayacağı gibi her insanın da anlam dünyasına daha iyi hitap edebilmemizi sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler

İslam Felsefesi, İbn Tufeyl, Hay b. Yakzan, Din Dili, İdrak Mertebeleri.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "İbn Tufeyl'de Din Dili ve İdrak Mertebeleri" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	31.07.2024
Kabul Tarihi	22.08.2024
Yayın Tarihi	31.08.2024
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Felsefe, Mantık
Araştırma Alanı	İslam Felsefesi
Sempozyum	:
Adı	4. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/571
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	9. Oturum - 29 Ağustos 2024 Perşembe 20:00 - 21:30
Telif Hakkı	© 2024 İsmail Gür. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Gür, İsmail. "İbn Tufeyl'de Din Dili ve İdrak Mertebeleri". 4. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu: Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 123-126. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Language of Religion and the Levels of Understanding in Ibn Tufail

İsmail Gür

 <https://orcid.org/0009-0006-3834-3887> | ism.gur.34@hotmail.com

Master's Student, Hitit University, Çorum, Türkiye

Abstract

Throughout human history, the concept of religion has been of great importance among all societies and each community has lived within its own set of beliefs. The concepts of God-Universe-Human and their relations with each other have been among the subjects of both religion and philosophy. For this reason, religion and philosophy have sometimes been brought into conflict with each other, and sometimes it has been stated that these two sciences are in harmony with each other and that they support each other. In our study, Ibn Tufail's Hayy bin Yaqzān is taken as the center and the language of religion and the levels of understanding used here are addressed. In addition, the relationship between religion and philosophy has been evaluated in the historical process and the possibility of a new language of religion has been the main subject of this paper. In this research, we discussed the possibility of a new religious language in the light of Hayy bin Yaqzān and emphasized the importance of it. Because we think that the language of conflict should be abandoned as a prerequisite for the harmony and unity between religion and philosophy, and a new reconciliatory religious language is necessary. For this reason, apart from the studies in the literature, we looked at the relationship between philosophy and religion from the perspective of Ibn Tufail and Hayy bin Yaqzān and grounded in a new language of religion by taking into account the levels of understanding. By this way, we aimed to make a small contribution to both the field of Islamic philosophy and other related fields. In this paper, we emphasize why the unity of philosophy and religion is important and we have tried to reveal the negative and dangerous aspects of using a confrontational language of religion. As a solution, the concepts of 'language of religion' and different human understanding used by our philosopher in his work are emphasized and it is stated that a new language of religion is important in terms of ensuring the harmony between philosophy and religion. In this study, first of all, Ibn Tufail's Hayy bin Yaqzān is addressed in the context of the language of religion. Then, the basic sources, articles, doctoral and master's theses published on the subject were reviewed. All these collected data were addressed and evaluated using qualitative research methods and techniques. As a result; in the historical process, there have been those who talk about the compatibility of religion and philosophy as well as those who argue that both sciences cannot be side by side. Each person has a different level of understanding. For this reason, the development of a new language of religion will make a great contribution to the field of religion and philosophy, and will enable us to better address the world of meaning of every human being.

Keywords

Islamic Philosophy, Ibn Tufail, Hayy bin Yaqzān, Language of Religion, Levels of Understanding.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Language of Religion and The Levels of Understanding in Ibn Tufail” presented at the Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2024-07-31
Accepted	2024-08-22
Published	2024-08-31
Category	Art & Humanities, Philosophy, Logic
Research Area	Religious Studies, Islamic Philosophy
Conference	:
Title	4th Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/571
Location & Date	Online - August 26-31, 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 9 - August 29, 2024, Thursday 20:00 - 21:30
Copyright	© 2024 İsmail Gür. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Gür, İsmail. “Language of Religion and The Levels of Understanding in Ibn Tufail”. <i>The 4th Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 123-126. Ankara: Oku Okut Press, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54